

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет економіки та управління
Кафедра міжнародної економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної та
навчальної роботи
Жильцов О.Б.
« 13 » лютого 2025

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ДЕРЖАВНІ ТА МУНІЦИПАЛЬНІ ФІНАНСИ

для студентів

спеціальності 051“Економіка”
освітнього рівня першого (бакалаврського)
освітньої програми 051.00.01“Економіка міста. Урбаністика”

Київ – 2025

Київський столичний університет
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Код ЄДРПОУ 45307965
Програма № 3350/25
Начальник відділу моніторингу якості освіти
Григорук
(підпис) (прізвище, ініціал)
« 13 » лютого 2025 р.

Розробник:

Поздєєва Катерина Вікторівна, доктор філософії зі спеціальності 051 «Економіка», доцент кафедри міжнародної економіки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Викладач:

Поздєєва Катерина Вікторівна, доктор філософії зі спеціальності 051 «Економіка», доцент кафедри міжнародної економіки Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри міжнародної економіки

Протокол від 12.02.2025 р. № 2

Завідувач кафедри

В.В. Лойко

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми) Економіка міста. Урбаністика.

14.02.2025 р.

Керівник освітньої програми

Ю.М. Жукова

Робочу програму перевірено

14.02.2025 р.

Заступник директора/декана

О.О. Казак

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__»__ 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	4 кредитів / 120 годин	
Курс	3	-
Семестр	6	-
Кількість змістових модулів з розподілом:	4	
Обсяг кредитів	4	-
Обсяг годин, в тому числі:	120	-
Аудиторні	56	-
Модульний контроль	8	-
Семестровий контроль	30	-
Самостійна робота	26	-
Форма семестрового контролю	Іспит	-

2. Мета дисципліни полягає в наданні здобувачам вищої освіти фундаментальних знань з функціонування державних і муніципальних фінансів та їх впливу на соціально-економічний розвиток суспільства, розширення та поглиблення теоретичних знань студентів про фінансову систему держави та органів місцевого самоврядування, порядок формування та використання фондів фінансових ресурсів, які забезпечують функціонування кожної окремої її складової.

Завдання навчальної дисципліни:

- ознайомлення з поняттям державних і муніципальних фінансів та місцем їх у фінансовій системі України;
- визначення сутності державних і муніципальних фінансів, їх доходів та видатків та казначейського виконання;
- формування знань про планування та фінансування видатків державного і місцевого бюджетів, міжбюджетні відносини та їх складові;
- формування знань про державний кредит і державний борг;
- ознайомлення з процедурою програмно – цільового бюджетного планування;
- засвоєння теоретичних основ управління державними і місцевими фінансами та фінансового контролю;
- ознайомлення з процедурою фінансового забезпечення об'єктів державної та комунальної власності.

3.Результати навчання за дисципліною.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- теоретичну та методологічну базу державних і муніципальних фінансів;
- законодавчо – нормативну базу державних і муніципальних фінансів;
- фахову термінологію та принципи функціонування державних і муніципальних фінансів в Україні;
- закономірності у сфері фінансових відносин на державному та місцевому рівнях;
- стан державних і місцевих фінансів.

вміти:

- планувати величину, склад і структуру доходів і видатків бюджетів усіх рівнів;
- проводити планування доходів і витрат державного і місцевого бюджетів;
- забезпечувати необхідний склад видатків державного і місцевого бюджету,
- здійснювати збалансування бюджетів та аналізу використання ресурсів;
- визначати шляхи раціонального використання бюджетних коштів;
- планувати суму надходжень до державного і місцевого бюджетів;
- розраховувати розміри доходів, витрат за функціональною класифікацією;
- складати бюджети, організовувати залучення та ефективне використання державного боргу;
- розробляти кошториси доходів і видатків;
- ефективно використовувати матеріальні та фінансові ресурси органів місцевого самоврядування.

Програмні компетентності:

ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення

СК2. Здатність здійснювати професійну діяльність у відповідності з чинними нормативними та правовими актами.

СК5. Розуміння особливостей сучасної світової та національної економіки, їх інституційної структури, обґрунтування напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

СК8.Здатність аналізувати та розв'язувати завдання у сфері економічних та соціально-трудових відносин.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

СК11.Здатність обґрунтовувати економічні рішення на основі розуміння закономірностей економічних систем і процесів та із застосуванням сучасного методичного інструментарію.

СКУ16.Здатність аналізувати господарський механізм економіки міста, приймати рішення, які підвищують ефективність його функціонування з урахуванням євроінтеграційного напрямку розвитку української економіки.

Програмні результати навчання.

РН5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).

РН9. Усвідомлювати основні особливості сучасної світової та національної економіки, інституційної структури, напрямів соціальної, економічної та зовнішньоекономічної політики держави.

РН11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

РН18. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.

РНУ25.Застосовувати економічні методи аналізу стану галузей і суб'єктів муніципальної економіки.

РНУ26.Демонструвати навички розробки та обґрунтування традиційних та інноваційних напрямів стратегічного розвитку міста.

РНУ27. Використовувати методи оцінки ефективності функціонування складових інфраструктури міста.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	МК	
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ І РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ							
Тема 1. Предмет фінансової науки та сутності державних фінансів	6	2		2	-	-	2
Тема 2. Фінансова система України, фінансовий механізм і фінансова політика	6	2		2	-	-	2
Тема 3. Податкові надходження, як основа формування доходів державного бюджету	6	2		2	-	-	2
Модульний контроль	2	2					
Разом	20	6		6	-	2	6
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ							
Тема 4. Бюджетна система та бюджетний процес	6	2		2	-	-	2
Тема 5. Бюджетний дефіцит та особливості його фінансування	10	4		4	-	-	2
Тема 6. Державний кредит і борг	10	4		4	-	-	2
Модульний контроль	2	2					
Разом	28	10		10	-	2	6
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. ФІНАНСИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ							
Тема 7. Доходи і видатки місцевих бюджетів	6	2	-	2	-	-	2
Тема 8. Фінансові ресурси органів місцевого самоврядування	6	2	-	2	-	-	2
Тема 9. Управління та контроль за муніципальними фінансами	6	2	-	2	-	-	2
Модульний контроль	2	2					
Разом	20	6		6	-	2	6
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4. ПЛАНУВАННЯ ВИДАТКІВ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ, МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ ТА ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА							
Тема 10. Планування видатків місцевого бюджету	6	2	-	2	-	-	2
Тема 11. Міжбюджетні відносини та їх складові	6	2	-	2	-	-	2
Тема 12. Фінанси підприємств комунального господарства та фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу	8	2	-	2	-	-	4
Модульний контроль	2	2					
Разом	22	6	-	6	-	2	8
Семестровий контроль	30	-	-	-	-	-	-
Усього	120	28		28		8	26

5. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ І РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ

Тема 1. Предмет фінансової науки та сутності державних фінансів.

Фінанси. Фінансові відносини. Фінансова наука. Предмет фінансової науки. Фінанси в системі ринкових відносин. Фінансові явища. Фінансові процеси. Об'єкти фінансів. Суб'єкти фінансів. Функції фінансів. Розподільна функція фінансів. Контрольна функція фінансів. Фінансові категорії. Сутність державних фінансів та їх складові елементи.

Тема 2. Фінансова система України, фінансовий механізм і фінансова політика.

Фінансова система України. Поняття, структура та загальна характеристика сфер і ланок фінансової системи України. Централізовані фінанси, децентралізовані фінанси, фінансова інфраструктура. Організаційні основи функціонування фінансової системи України. Стратегічне та оперативне управління державними фінансами. Характеристика роботи Рахункової палати України. Об'єкти контролю Рахункової палати. Основні завдання та повноваження Державної податкової служби України. Державна казначейська служба України. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. Державна служба статистики України. Завдання та функції державних органів оперативного управління фінансів. Суть і значення фінансового контролю.

Фінансова політика, її зміст і завдання. Фінансова стратегія. Фінансова тактика. Фінансовий механізм і його складові елементи. Фінансові методи. Фінансові важелі, стимули та санкції. Нормативно-правове, організаційне та інформаційне та інформаційне забезпечення державних фінансів. Управління державними фінансами. Роль фінансового механізму у реалізації фінансової політики.

Тема 3. Податкові надходження, як основа формування доходів державного бюджету.

Податкова система і податкова політика держави. Класифікація податків. Характеристика основних податків податкової системи України. Характерні особливості прямих і непрямих податків. Відмінності прямих і непрямих податків. Характеристика загальнодержавних та місцевих податків та зборів. ПДВ, акциз як непрямі загальнодержавні податки. Види перевірок платників податків з боку контролюючих органів.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ.

Тема 4. Бюджетна система та бюджетний процес.

Економічна сутність та призначення державного бюджету. Склад доходів державного бюджету. Склад та класифікація видатків державного бюджету. Зведений державний бюджет. Дефіцит та профіцит державного бюджету.

Бюджетна система та принципи її побудови. Характеристика бюджетної системи України. Принципи, на яких ґрунтується бюджетна система України.. Бюджетна класифікація. Склад видатків та кредитування Державного Бюджету України. Міжбюджетні трансферти.

Бюджетний процес. Поняття бюджетного процесу і його складові етапи. Організаційні засади бюджетного планування. Порядок складання, розгляду і затвердження проектів державного бюджету. Виконання бюджетів за доходами і видатками. Захищені статті видатків бюджету. Казначейська система виконання державного бюджету.

Тема 5. Бюджетний дефіцит та особливості його фінансування.

Сутність профіциту і дефіциту державного бюджету та причини їх виникнення. Активний бюджетний дефіцит. Пасивний бюджетний дефіцит. Баланс бюджету. Дефіцитне фінансування. Державний борг. Дефолт. Соціально-економічні наслідки бюджетного дефіциту. Джерела фінансування дефіциту державного бюджету та їх класифікація. Монетизація бюджетного дефіциту. Методи обмеження та шляхи скорочення дефіциту державного бюджету. «Золоте правило» державних фінансів. Правила запозичень. Боргові та резервні правила. Секвестр бюджету.

Тема 6. Державний кредит і борг.

Державний кредит та державні запозичення, їх класифікація. Економічна сутність державного кредиту, його роль у формуванні додаткових фінансових ресурсів держави і покритті бюджетного дефіциту. Відмінність державного кредиту від банківського. Механізм застосування державних запозичень. Види державного кредиту. Внутрішній і зовнішній державний кредит. Форми внутрішнього державного кредиту. Державні позики, їх види. Класифікація державних внутрішніх позик. Залучення коштів загальнодержавного позикового фонду. Казначейські позики. Гарантовані позики. Форми зовнішнього державного кредиту. Державні зовнішні позики.

Державний борг : сутність та оцінка. Вплив державного боргу на фінансовий стан держави. Державний борг та методи управління ним. Пролонгація боргу. Конверсія боргу. Консолідація боргу. Реструктуризація зовнішнього боргу. Принципи управління державним боргом. Обслуговування державного боргу.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. ФІНАНСИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Тема 7. Доходи і видатки місцевих бюджетів.

Порядок формування доходів місцевих бюджетів. Склад доходів місцевих бюджетів. Характеристика власних і закріплених доходів. Розподіл окремих видів податку між рівнями бюджетів. Склад і структура податкових надходжень. Склад і структура неподаткових надходжень. Економічна природа та виникнення місцевого оподаткування. Склад місцевих податків і зборів. Практика місцевого оподаткування. Проблеми реформування місцевого оподаткування.

Склад і динаміка видатків місцевих бюджетів. Критерії розмежування видатків між місцевими бюджетами. Характеристика видатків на оборону,

освіту, охорону здоров'я та соціальний захист, на духовний та фізичний розвиток. Видатки місцевих бюджетів пов'язані з економічною діяльністю та утримання житлово – комунального господарства. Інвестиційна складова місцевих бюджетів. Роль видатків місцевих бюджетів у фінансуванні заходів соціального спрямування.

Тема 8. Фінансові ресурси органів місцевого самоврядування.

Сутність децентралізації місцевого самоврядування та проблеми її зміцнення. Склад матеріальної і фінансової основи місцевого самоврядування. Склад фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування. Місцеві позики та їх розвиток в Україні. Комунальний кредит. Форми місцевих запозичень. Місцевий борг. Умови випуску та обігу місцевої позики. Вплив малого бізнесу на формування фінансових ресурсів місцевого самоврядування.

Тема 9. Управління та контроль за муніципальними фінансами.

Суть управління місцевими фінансами. Суб'єкти та об'єкти управління. Складові управління місцевими фінансами. Методи здійснення управління. Стратегічне та оперативне управління місцевими фінансами. Принципи управління. Види управління. Казначейське обслуговування місцевих бюджетів. Функції Державної казначейської служби на місцевому рівні. Суть та методи фінансового контролю. Види та принципи фінансового контролю. Органи фінансового контролю на місцевому рівні.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4. ПЛАНУВАННЯ ВИДАТКІВ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ, МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ ТА ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

Тема 10. Планування видатків місцевого бюджету.

Суть планування видатків місцевих бюджетів. Методи планування. Чинники, які впливають на розрахунок видатків. Фінансовий норматив бюджетної забезпеченості. Індекс відносної податкоспроможності адміністративно – територіальних одиниць. Бюджетний запит. Кошторисне планування. План асигнувань. Формульний підхід до планування видатків місцевих бюджетів. Планування видатків бюджетних установ по статтях.

Тема 11. Міжбюджетні відносини та їх складові.

Зміст міжбюджетних відносин та особливості їх організації. Сутність і стан фінансового вирівнювання. Бюджетне регулювання, його цілі та методи. Види міжбюджетних трансфертів. Порядок розрахунків обсягів дотацій вирівнювання з державного бюджету місцевим бюджетам. Індекс відносної податкоспроможності. Реформування міжбюджетних відносин в Україні.

Тема 12. Фінанси підприємств комунального господарства та фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу.

Сутність і структура комунального господарства. Особливості організації фінансів житлово-комунального господарства. Тарифна політика підприємств комунального господарства: її сутність і визначальні фактори. Соціально-економічне значення житлового господарства. Житлово-комунальне господарство як об'єкт державного регулювання. Планування і калькулювання собівартості житлово-комунальних послуг.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№ з/п	Вид діяльності студента	Макс. кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість	Кількість одиниць	Максимальна кількість
1.	Відвідування лекцій	1	3	3	5	5	3	3	3	3
2.	Відвідування практичних (семінарських) занять	1	3	3	5	5	3	3	3	3
3.	Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15	3	15	3	15
4.	Робота на практичних (семінарських) заняттях	10	3	30	5	50	3	30	3	30
5.	Виконання модульної контрольної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом				76		100		76		76
Максимальна кількість балів: 328										
Розрахунок коефіцієнта: 328 / 60 = 5,47										
Іспит: 40										
Загалом: 100										

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ І РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ			
1.	Предмет фінансової науки та сутності державних фінансів	2	5
2.	Фінансова система України, фінансовий механізм і фінансова політика	2	5
3.	Податкові надходження, як основа формування доходів державного бюджету	2	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ			
4.	Бюджетна система та бюджетний процес	2	5
5.	Бюджетний дефіцит та особливості його фінансування	2	5
6.	Державний кредит і борг	2	5
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ФІНАНСИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ			
7.	Доходи і видатки місцевих бюджетів	2	5
8.	Фінансові ресурси органів місцевого самоврядування	2	5
9.	Управління та контроль за муніципальними фінансами	2	5

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4.			
ПЛАНУВАННЯ ВИДАТКІВ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ, МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ ТА ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА			
10.	Планування видатків місцевого бюджету	2	5
11.	Міжбюджетні відносини та їх складові	2	5
12.	Фінанси підприємств комунального господарства та фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу	4	5
Разом		26	60

Критерії оцінювання самостійної роботи

Критерії	Обґрунтування критеріїв	Бали
1	2	3
Розуміння завдання	- робота демонструє точніше розуміння завдання	1
	- включені матеріали, що безпосередньо розкривають теми або опосередковані до неї	0,5
	- включені матеріали, що не мають безпосереднього відношення до теми, зібрана інформація не аналізується і не оцінюється	0
Повнота розкриття теми	- тема розкрита повністю	1
	- часткове розкриття теми	0,5
	- виконане завдання не відповідає темі	0
Логіка викладу інформації	- логічне й структуроване викладення матеріалу	1
	- порушення логіки й структури викладу	0,5
Креативність	- унікальність роботи, велика кількість оригінальних прикладів, у роботі присутні авторські знахідки	1
	- стандартна робота, не містить авторської індивідуальності	0,5
Культура змістового наповнення відповіді	- орфографічно правильно оформлена робота з точки зору граматики, стилістики	1
	- присутні не грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0,5
	- грубі помилки з точки зору граматики, стилістики, орфографії	0
Разом		5 балів

6.3. Завдання для роботи на семінарських (практичних) заняттях та критерії їх оцінювання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.			
ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ І РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНИХ ФІНАНСІВ			
1.	Предмет фінансової науки та сутності державних фінансів	2	10
2.	Фінансова система України, фінансовий механізм і фінансова політика	2	10
3.	Податкові надходження, як основа формування доходів державного бюджету	2	10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. БЮДЖЕТНА СИСТЕМА УКРАЇНИ			
4.	Бюджетна система та бюджетний процес	2	10
5.	Бюджетний дефіцит та особливості його фінансування	4	20
6.	Державний кредит і борг	4	20

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ФІНАНСИ ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ			
7.	Доходи і видатки місцевих бюджетів	2	10
8.	Фінансові ресурси органів місцевого самоврядування	2	10
9.	Управління та контроль за муніципальними фінансами	2	10
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4. ПЛАНУВАННЯ ВИДАТКІВ МІСЦЕВОГО БЮДЖЕТУ, МІЖБЮДЖЕТНІ ВІДНОСИНИ ТА ФІНАНСИ ПІДПРИЄМСТВ КОМУНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА			
10.	Планування видатків місцевого бюджету	2	10
11.	Міжбюджетні відносини та їх складові	2	10
12.	Фінанси підприємств комунального господарства та фінансова діяльність житлово-експлуатаційного комплексу	2	10
Разом		28	140

Критерії оцінювання практичних занять:

Форма подання результатів: надсилання файлу з відповіддю у ЕНК.

Критерії оцінювання:

Максимальна оцінка – 10 балів виставляється якщо завдання виконано повністю, вірно, структуровано, наведено необхідні пояснення, розрахунки (для задач) виконані вірно.

Бали знижуються, якщо у не вірні або відсутні базові положення завдання (мінус 1-2-3... бали в залежності від завдання), якщо завдання не виконано - 0 балів.

Термін здачі: відповідь на практичному занятті з відповідної теми, якщо заняття проводиться аудиторно, або термін, вказаний викладачем, якщо заняття дистанційне.

6.4. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Поточний контроль за результатами виконання контрольних (модульних) робіт передбачає оцінювання теоретичних знань та практичних умінь і навичок, які студент набув після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля з дисципліни. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в аудиторії.

Модульний контроль проводиться у формі контрольної роботи за кожним модулем. Контрольні (модульні) роботи включають тестування, відповіді на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань та ситуацій.

Сума балів, накопичених студентом за виконання модульних контрольних робіт свідчить про ступінь оволодіння ним програмою навчальної дисципліни на конкретному етапі її вивчення.

Критерії оцінювання модульного контролю з дисципліни наступні:

20-25 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань, тестових та практичних завдань.

15-20 балів – достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

10-15 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

1-10 балів – не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

0 балів – не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Форми проведення та критерії оцінювання модульного контролю

Модулі	Теми дисципліни	Форма контролю	Максимальна сума балів
I	Теми 1, 2, 3 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
II	Теми 4, 5, 6 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
III	Теми 7, 8, 9 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів
IV	Теми 10, 11, 12 згідно з тематичним планом дисципліни	контрольна робота	25 балів

6.5. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль – іспит, який проводиться у дистанційній формі (онлайн в середовищі Moodle) і включає 40 тестів, які охоплюють весь зміст курсу.

Кожен тест оцінюється у 1 бал максимально, тому за 40 тестових завдань студент може одержати максимально 40 балів.

При тестуванні он-лайн оцінка обраховується:

- для тестів, які передбачають одну правильну відповідь (формату «один з багатьох» / «так або ні») 1 бал виставляється, якщо відповідь правильна, у протилежному випадку виставляється оцінка 0 балів;

- за тест, який передбачає декілька правильних відповідей (формат «декілька з багатьох», «відповідність») оцінка розраховується на пропорційній основі.

Якщо, наприклад, в тесті передбачено дві правильні відповіді, то 1 бал виставляється, якщо студент навів обидві правильні відповіді, якщо одну правильну і одну неправильну – то оцінка за тест 0,5 балів, якщо ж обидві відповіді студента неправильні – тест оцінюється у 0 балів). Аналогічно для 3 відповідей – кожна оцінюється у 0,33 бали і помилки враховуються відповідно.

Орієнтовний перелік питань до іспиту:

1. Предмет фінансової науки.
2. Функції фінансів. Розподільна функція фінансів. Контрольна функція фінансів.
3. Сутність державних фінансів та їх складові елементи.
4. Поняття, структура та загальна характеристика сфер і ланок фінансової системи України.
5. Централізовані фінанси, децентралізовані фінанси, фінансова інфраструктура.
6. Організаційні основи функціонування фінансової системи України.
7. Стратегічне та оперативне управління державними фінансами.
8. Характеристика роботи Рахункової палати України. Об'єкти контролю Рахункової палати.
9. Основні завдання та повноваження Державної фіскальної служби України.
10. Основні завдання та повноваження Державної казначейської служби України (Казначейство України).
11. Основні завдання та повноваження Державної податкової служби України.
12. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг: основні завдання та повноваження
13. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку: основні завдання та повноваження.
14. Державна служба статистики України : основні завдання та повноваження.
15. Суть і значення фінансового контролю.
16. Фінансова політика, її зміст і завдання.
17. Фінансова стратегія та тактика.
18. Фінансовий механізм і його складові елементи.
19. Нормативно-правове, організаційне та інформаційне та інформаційне забезпечення державних фінансів.
20. Управління державними фінансами.
21. Роль фінансового механізму у реалізації фінансової політики.
22. Податкова система і податкова політика держави.
23. Класифікація податків.
24. Характеристика основних податків податкової системи України.
25. Характерні особливості прямих і непрямих податків.
26. Характеристика загальнодержавних та місцевих податків та зборів.
27. ПДВ, акциз як непрямі загальнодержавні податки.
28. Види перевірок платників податків з боку контролюючих органів.
29. Економічна сутність та призначення державного бюджету.
30. Склад доходів державного бюджету.
31. Склад та класифікація видатків державного бюджету.
32. Дефіцит та профіцит державного бюджету.
33. Бюджетна система та принципи її побудови.
34. Бюджетна класифікація.
35. Склад видатків та кредитування Державного Бюджету України. Міжбюджетні трансферти.
36. Поняття бюджетного процесу і його складові етапи.
37. Організаційні засади бюджетного планування.

38. Порядок складання, розгляду і затвердження проектів державного бюджету.
39. Виконання бюджетів за доходами і видатками.
40. Захищені статті видатків бюджету.
41. Казначейська система виконання державного бюджету.
42. Сутність профіциту і дефіциту державного бюджету та причини їх виникнення.
43. Активний і пасивний бюджетний дефіцит.
44. Дефіцитне фінансування.
45. Державний борг: сутність та класифікація.
46. Соціально-економічні наслідки бюджетного дефіциту.
47. Джерела фінансування дефіциту державного бюджету та їх класифікація.
48. Монетизація бюджетного дефіциту.
49. Методи обмеження та шляхи скорочення дефіциту державного бюджету.
50. «Золоте правило» державних фінансів.
51. Секвестр бюджету.
52. Державний кредит та державні запозичення, їх класифікація.
53. Внутрішній і зовнішній державний кредит.
54. Державні позики, їх види. Класифікація державних внутрішніх позик.
55. Залучення коштів загальнодержавного позикового фонду. Казначейські позики. Гарантовані позики.
56. Форми зовнішнього державного кредиту. Державні зовнішні позики.
57. Державний борг: сутність та оцінка. Вплив державного боргу на фінансовий стан держави.
58. Державний борг та методи управління ним.
59. Принципи управління державним боргом.
60. Обслуговування державного боргу.
61. Порядок формування доходів місцевих бюджетів.
62. Розподіл окремих видів податку між рівнями бюджетів.
63. Склад і структура податкових і неподаткових надходжень.
64. Склад місцевих податків і зборів.
65. Практика місцевого оподаткування. Проблеми реформування місцевого оподаткування.
66. Склад і динаміка видатків місцевих бюджетів. Критерії розмежування видатків між місцевими бюджетами.
67. Характеристика видатків на оборону, освіту, охорону здоров'я та соціальний захист, на духовний та фізичний розвиток.
68. Видатки місцевих бюджетів пов'язані з економічною діяльністю та утримання житлово – комунального господарства.
69. Сутність децентралізації місцевого самоврядування та проблеми її зміцнення.
70. Склад матеріальної і фінансової основи місцевого самоврядування.
71. Склад фінансових ресурсів органів місцевого самоврядування.
72. Місцеві позики та їх розвиток в Україні.
73. Суть управління місцевими фінансами.
74. Стратегічне та оперативне управління місцевими фінансами.

75. Органи фінансового контролю на місцевому рівні.
76. Суть планування видатків місцевих бюджетів. Методи планування. Чинники, які впливають на розрахунок видатків.
77. Фінансовий норматив бюджетної забезпеченості. Індекс відносної податкоспроможності адміністративно – територіальних одиниць.
78. Бюджетний запит та кошторисне планування. План асигнувань.
79. Формульний підхід до планування видатків місцевих бюджетів. Планування видатків бюджетних установ по статтях.
80. Зміст міжбюджетних відносин та особливості їх організації. Сутність і стан фінансового вирівнювання.
81. Бюджетне регулювання, його цілі та методи.
82. Види міжбюджетних трансфертів.
83. Порядок розрахунків обсягів дотацій вирівнювання з державного бюджету місцевим бюджетам.
84. Особливості організації фінансів житлово-комунального господарства.
85. Тарифна політика підприємств комунального господарства: її сутність і визначальні фактори.
86. Житлово-комунальне господарство як об'єкт державного регулювання.

6.6. Оцінювання освітніх досягнень здобувачів освіти за системою ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Навчально-методична карта дисципліни

Разом: 120 год., лекції – 28 год., практичні заняття – ., модульний контроль – 8 год., самостійна робота – 26 год., семестровий контроль – іспит 30 год.

	Змістовий модуль 1. Теоретичні основи функціонування і розвитку державних фінансів			Змістовий модуль 2. Бюджетна система України			Змістовий модуль 3. Фінанси органів місцевого самоврядування			Змістовий модуль 4. Планування видатків місцевого бюджету, міжбюджетні відносини та фінанси підприємств комунального господарства		
Кількість балів	76			100			76			76		
Лекції	Тема 1 (1бал)	Тема 2 (1 бал)	Тема 3 (1 бал)	Тема 4 (1 бал)	Тема 5 (2 бал)	Тема 6 (2 бал)	Тема 7 (1 бал)	Тема 8 (1 бал)	Тема 9 (1 бал)	Тема 10 (1 бал)	Тема 11 (1 бал)	Тема 12 (1 бал)
Практичні (семінарські) заняття	Тема 1 (11 балів)	Тема 2 (11 балів)	Тема 3 (11 балів)	Тема 4 (11 балів)	Тема 5 (22балів)	Тема 6 (22балів)	Тема 7 (11 балів)	Тема 8 (11 балів)	Тема 9 (11 балів)	Тема 10 (11 балів)	Тема 11 (11 балів)	Тема 12 (11 балів)
Самостійна робота	15 балів			15 балів			15 балів			15 балів		
Модульний контроль	25 балів			25 балів			25 балів			25 балів		
Підсумковий рейтинговий бал – 328												
Коефіцієнт переведення рейтингу в 60-бальну шкалу – 5,47												
Підсумковий контроль	Іспит– 40 балів											
Разом	100 балів											

7. Рекомендована література

Основна (базова)

1. Бюджетна система : підручник / за ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко та З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.
2. Качула С. В., Павлова Г. Є., Лисяк Л. В., Добровольська О.В., Катан Л. І. Бюджетна система України: навч. посіб. в схемах і таблицях. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.
3. Волкова В. В., Волкова Н. І. Місцеві фінанси. Навчальний посібник. Вінниця: Донецький національний університет імені Василя Стуса, 2022. 105 с.
4. Юшко С. В. Практикум із бюджетної системи: навч. посіб. Харківський національний економічний університет ім. С. Кузнеця. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 187 с.

Додаткова:

1. Безпека сталого розвитку регіонів та територіальних громад України на засадах інклюзивного зростання : монографія / Н. В. Павліха та ін. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 516 с.
2. Бондарук Т.Г. Проблеми та перспективи оцінки фіскального простору місцевих бюджетів в умовах децентралізації. Ринок праці та зайнятість населення. Науково-практичний журнал. 2020. № 1(61). С. 55–64.
3. Бюджетна система : підручник / за ред. В. Г. Дем'янишина, О. П. Кириленко та З. М. Лободіної. Тернопіль : ЗУНУ, 2020. 624 с.
4. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях / С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.
5. Маглаперідзе А., Ніколаєва О. Місцеві фінанси : навчальний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2019. 354 с.
6. Петрушенко Ю. М., Венцель В. Т. , Височина А. В. Фінансова політика місцевого розвитку : монографія. Суми : Сумський державний університет, 2020. 380 с.
7. Сидорович М. Я. Муніципальні фінанси : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Нац. ун-т "Києво-Могилян. акад.". Київ : НаУКМА, 2021. 68 с.

Інформаційні джерела:

1. Бюджетний кодекс України URL:<http://zakon2.rada.gov.ua> (дата звернення: 22.12.2024).
2. Господарський кодекс України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>. (дата звернення: 22.12.2024).
3. Податковий кодекс України : кодекс України від 02.12.2010 №2755- VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. (дата звернення: 22.12.2024).
4. Цивільний кодекс України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 22.12.2024).
5. Децентралізація в Україні. URL: <https://decentralization.gov.ua> (дата звернення: 22.12.2024).
6. Ціна держави. URL: <http://old.cost.ua/budget/revenue/#1> (дата звернення: 22.12.2024).